

KAPITEL IV

Språk – Olika indelningar systemet använder – Väsen och personlighet – A-, B- och C-inflytanden – Magnetcentrum – Felaktigt magnetcentrum – Vice förvaltare – Slumpens lag – Ödets lag – Viljans lag – Lagen om orsak och verkan – Att komma undan slumpens lag – Tyngdcentrum – Varför skolor är nödvändiga – För vilka skolor är nödvändiga – Vad som utgör en skola – Skolor av olika grader – Fakirens väg, munkens väg och yogins väg – Fjärde vägen – Vad som skiljer fjärde vägen från de hävdvunna vägarna – Alla vägar leder till samma mål – Skolans nivå avhängig av elevernas nivå – Människlighetens inre kretsar.

STUDIET AV DETTA SYSTEMS METODER, med vilka människan kan uppnå en högre medvetenhet, börjar med studiet av ett nytt språk. Detta språk bygger på annorlunda principer, som ni ännu inte känner; men alltefter som ni går vidare i era studier, kommer ni mycket snart att börja förstå dem. Med detta språk är det möjligt att komma sanningen närmare, möjligt att tala med större precision än vi nu gör; och två som förstår detta språk kommer aldrig att missförstå varandra i enkla ting. Ni har redan hört vissa av de uttryck som används i detta språk, såsom själverinring, identifiering, hänsyn och så vidare. Det är mycket viktigt att förstå de olika indelningar detta system använder, då de ingår i detta språk. Människan är en mycket invecklad maskin, och man kan studera henne i indelningar. I det vanliga språket använder vi inte dessa indelningar, och därför förstår människor inte varandra.

Sök förstå vad jag säger, ty detta är ganska svårt att uttrycka. Tag en stad till exempel. Ni inser att man kan dela in den i en nordlig, sydlig, östlig och västlig del; i stadsdelar och kvarter, sedan vidare i olika gator och vägar. Man kan också studera den ur befolkningens synvinkel, ty den har invånare av olika nationaliteter, människor som idkar olika yrken, hör till olika samhällsklasser och så vidare. Ingen av dessa indelningar sammanfaller med någon annan, man måste studera dem var och en för sig. Man kan inte rita en översiktskarta, som har med dem alla – man måste göra en serie olika kartor.

Det är detsamma med människan. Jag har redan givit er vissa sådana indelningar. Den första är indelningen i centra eller funktioner, så att varje människa består av fyra människor, som envar lever sitt eget liv i samma individ, har sina egna associationer, sina egna saker den tycker om och inte tycker om.

Sedan visade jag er indelningen i olika "jag". Detta är en mycket användbar indelning: människan är inte en, hon är en mångfald, en mängd personer, som inte känner varandra och som bekämpar varandra. Denna indelning i många "jag" kompletterades med de olika roller en människa spelar i olika sammanhang. Vidare hade vi indelningen i kunskap och vara – vad en människa vet och vad hon är. Jag gav er också människans indelning i sju kategorier: människa 1, 2, 3, 4, 5, 6 och 7.

Nu kommer vi till en annan, helt annan indelning, som inte sammanfaller med någon av de andra – indelningen i väsen och personlighet. Väsen är det ni har medfött, personlighet det ni har förvärvat. Väsen är ert eget, personlighet är inte ert eget. Människans hela inre liv, alla hennes förnimmelser och reaktioner delas in i dessa två. Det finns vissa ting som ni har medfödda, såsom vissa fysiska drag, hälsotillståndet, vissa anlag, böjelser, tendenser och så vidare. De hör till väsendet. Personligheten är det ni förvärvat under loppet av ert liv: synsätt, åsikter, ord. Det är lättare att förstå skillnaden mellan väsen och personlighet, om ni finner några exempel. Även om de båda alltid är blandade i livet, är det lättare att urskilja personlighet och väsen hos andra än hos en själv, ty personligheten förändras mycket ofta med omständigheterna, medan väsendet förblir detsamma. Denna indelning är mycket viktig att förstå, eftersom mycket hos människan som vi talar om är att hänföra till väsendet, medan mycket annat hör till personligheten.

F. Om väsendet är det vi har medfött, kan man få det att växa? Kan det ökas?

S. Ja, men det kan man göra endast om personligheten skolas och upphör att trycka ner väsendet. Personligheten är för tung, för stark; den omger väsendet liksom ett skal, så att inget kan nå det direkt och allt måste gå genom personligheten. Under dessa betingelser kan väsendet inte växa, men om personligheten blir genomskinligare, tränger intryck och yttre inflytanden genom den och når väsendet, och då kan väsendet börja växa.

F. En stark personlighet hindrar alltså intryck från att nå ens väsen?

S. Ja, men vad betyder då en stark personlighet? Det betyder en stark påverkan från det som inte är ert eget, från det som ni förvärvat – andras ord, andras åsikter och synsätt. Dessa kan bilda en så tjock skorpa omkring väsendet, att inget kan tränga igenom för att nå er, för att nå det som är ni.

F. Är det möjligt att slå hål på detta skal eller förrinta det?

S. Innan man slår hål på eller förstör detta skal, är det nödvändigt att förbereda andra försvar. Om av någon orsak detta skal faller av, står människan utan något som helst försvar mot en mängd inflytanden, som är mycket svåra att behärska. Personligheten hindrar er från att nås av vissa inflytanden fjärranfrån. Om man försvagar den, hamnar man under många inflytanden, som dessförinnan inte kunde nå en, så att man då rent av äger mindre kontroll än

man har nu. Men det finns mycket som vi inte behärskar nu men som vi skulle kunna behärska. Det är så vi skall tänka om detta.

F. Kan ni ge något exempel på sådana inflytanden?

S. Några enkla exempel är förändringar av atmosfärförhållanden eller årstidernas växling – de påverkar väsendet väldigt mycket, och om man omges av personligheten, påverkas man mindre därav. Övergången från en årstid till nästa är en mycket allvarlig sak för människor, vilkas väsen är mer mottagligt för inflytanden. Detta ger jag endast såsom exempel på ting, som folk inte brukar taga hänsyn till och som de inte har någon aning om. Det finns mycket annat; så till exempel varnas man i gamla böcker om magi för de faror som lurar i detta och hur man måste förbereda sig. I många fall har de också rätt, eftersom det kan vara bra att öppna väsendet, samtidigt som det är förenat med många faror. Personligheten är byggd på många felaktiga grunder, men den är också ett slags försvar.

F. Är det möjligt för oss att vandra genom livet utan att någonsin märka väsendet?

S. Det beror på om det handlar om skolarbete eller inte. I vanliga livet känner vi inte ens till existensen av dessa två principer. I samband med vårt studium av oss själva får vi kännedom om denna indelning, men väsen och personlighet är så blandade att denna indelning länge förblir teoretisk, ty det är omöjligt att säga vad som är vad genom iakttagelse, utom i ytterlighetsfall. Sedan och alltmedan man arbetar börjar man kunna se att något visst är mer inrotat, när djupare än något visst annat. På detta sätt kan man efter hand se väsendet. Alla bestående eller mer bestående egenskaper måste bero på väsendet. När personligheten skolas och blir mindre tung, går många egenskaper över i väsendet och blir bestående. De är så väsendet utvecklas. Hos personligheten dyker egenskaper upp och försvinner, men det som går över i väsendet består.

F. Är väsen i stort sett detsamma som vara?

S. Det kan man inte säga. Vara är liv, en process. Väsen är en sak.

F. Är väsendet hos ett barn mer utvecklat än personligheten?

S. I en viss tidig ålder kan väsendet vara starkare än personligheten, men de är båda outvecklade. Och det finns olika barn och olika omständigheter.

F. Hur kan vi kämpa mot personligheten?

S. Det är inte fråga om att kämpa utan om att behärska och skola. Personligheten skall inte ha för stor frihet. Den måste skolas på visst sätt, fungera enligt vissa principer, arbeta åt ett visst håll. I nuvarande skick är personligheten alltigenom felaktig. Det är för mycket lögn, självbedrägeri, inbillning, negativa känslor. Allt detta måste rättas till; först därefter kan maskinen arbeta som den borde. Vi måste arbeta genom personligheten; länge ännu måste begreppet "väsen" sakna praktisk betydelse för oss. Om vi börjar medvetet

arbeta med väsendet, kommer vissa saker att påverka det, men inte med en gång.

F. Kan vi göra vad vi vill med personligheten?

S. Om ni arbetar, om ni studerar, så kommer ni efter hand att förändra den och kommer ert arbete med personligheten att återverka på väsendet. Antingen är det *ni*, som behärskar personligheten, eller är det personligheten, som behärskas av tusentals olika "jag", som vart och ett har sina egna tankar, sina egna åsikter och önskemål. Vi måste inse vilket oerhört arbete som krävs, om vi skall förvärva enhet, när, sådana vi nu är, en del beslutar att arbeta och en annan del inte vet något om detta eller samtycker. När ni har skolat er personlighet, när den lärt sig att lyda ert mål och börjar tjäna det, först då är den nyttig och riktig. Men om ni i en viss del av er har ett mål och er personlighet arbetar tvärt emot detta mål, så är personligheten givetvis inte riktig.

F. Det sades att det finns sådant som är bra i personligheten likaväl som i väsendet, men jag kan inte finna någonting i den som är till gagn för mitt yttersta mål.

S. Vad menar ni, när ni säger att det i personligheten inte finns något som är bra? Också det att ni gör iakttagelser och upptäcker saker om er själv är något bra. Också detta finns i personligheten. Den del av er som önskar veta, arbeta, förändras, utgör en del av personligheten. Det kan i vår personlighet finnas mycket som är felaktigt, och detta måste studeras och utmönstras. Personligheten utvecklas genom studium och genom försvagning av gagnlösa funktioner. Därigenom blir den bättre och renare. I skolsammanhang måste väsendet vara viktigare än personligheten, och om personligheten behärskar väsendet för mycket, blir det omöjligt att utvecklas, eftersom den verkliga utvecklingen sker i väsendet, och om personligheten ligger för tungt på väsendet, kan detta inte andas. Men också personligheten är mycket viktig. Möjligheten av förändring är sannerligen en mycket invecklad sak, eftersom den består av så mycket. Det måste finnas en viss kvalitet hos väsendet, ty om denna kvalitet inte förefinns, är ingenting möjligt; det måste finnas ett visst material, vissa förvärv hos personligheten; vidare måste vissa omständigheter råda.

F. Måste personligheten förmå sig till att intaga andra platsen? Träder den tillbaka självmant?

S. Den träder inte tillbaka, den blir annorlunda. Om den förtrycker väsendet, är den abnorm. I vårt nuvarande tillstånd är personligheten sjuk, osund. Med vårt arbete blir den helt enkelt frisk.

F. Jag förstår inte hur personligheten kan påverka väsendet, om väsendet är det som är medfött hos oss.

S. Tag tankecentrum till exempel: dess innehåll är inte medfött hos oss –

tankar, ideer, övertygelser, åsikter, allt detta har vi förvärvat. Vad gäller frågan hur personligheten kan påverka väsendet, antag att ni i er personlighet kommer fram till en viss slutsats och att ni genom iakttagelse finner att ni har någon utmärkande vana, låt säga något slags obehaglig känsla, som alltid in-finner sig i vissa sammahang. Ni inser att denna känsla inte är till något som helst gagn, att den slukar er energi och försvårar ert liv. Hur kan ni då kämpa emot den? Ni finner att detta negativa tillstånd får sin näring av självrätt-färdigande, att ni i ert normala vanemässiga tillstånd alltid rättfärdigar känslan och anser att någon annan bär skulden för den eller att ni brukar säga att ni inte menade det, eller att andra inte förstår er eller något dylikt. Detta gör det möjligt för den att existera. Om ni ändrar ert synsätt, om ni slutar att rätt-färdiga den och i stället håller fast tanken inom er att denna känsla är felaktig, att den inte kan rättfärdigas, då kan denna tanke med tiden bli bestående.

F. Har ärftligheten någon betydelse för väsendet?

S. Det finns praktiskt taget ingen ärftlighet hos människan. Felaktiga egen-skaper kan vara ärftliga, men goda egenskaper kan inte ärvas. Djuren lyder andra lagar än människan; hos dem nedärvs såväl goda som dåliga egen-skaper. Men hos människan är det som kan föras vidare, förutom fysiska egenskaper, endast degenerativa drag, i övrigt finns intet att föra vidare. Fysiska karaktärsdrag kan nedärvas, men inte sådana egenskaper som själv-medvetenhet. Väsendet kan inte ärvas.

F. Finns tendensen till negativa känslor hos väsendet, eller är den alltigenom ett förvärv hos personligheten?

S. Det kan finnas en sådan tendens även hos väsendet – ett visst anlag därtill. Men vi kan se det som så att den i sin helhet hänför sig till personligheten, ty om det finnes en verkligt stark tendens till negativ känsla hos väsendet, så skulle det nästan innebära vansinne.

F. Om det finns felaktigheter i väsendet, kan sådana rättas till?

S. Ja, men som jag sade måste personligheten förändras först; väsendet för-ändras inte så lätt. Att förändra drag hos väsendet är ett mycket svårt arbete. Det fordrar kunskap och tillräcklig energi, och vi är svaga och saknar kun-skap. Det kan ske endast när det är nödvändigt, och då endast med hjälp av skolmetoder. Antag att ens väsen kännetecknas av lättja och att man vill vak-na – man kan då förändra sitt väsen först efter en lång tid av självstudium, men man måste få hjälp, hjälp av en skola. Det är därför tur för oss att arbetet med väsendet kommer i andra hand, att vi får börja med arbetet på person-ligheten. Men genom att arbeta på personligheten arbetar vi redan i en viss ut-sträckning på väsendet. Sömn, uppvaknande, medvetenhet – ingen av dessa hänför sig till personligheten utan till väsendet. I själva verket arbetar man alltså med väsendet från allra första början, och genom att förändras kommer

personligheten att utöva ett visst tryck på väsendet och därmed förändra även detta.

F. Är väsendet alltid medfött?

S. Ja, men ofta förblir väsendet outvecklat, stannar kvar på ett litet barns nivå.

F. Är väsendet den del av oss som vi kan lita på?

S. Sådant vi kan lita på och sådant vi inte kan lita på finns i personligheten också. Inbillning, exempelvis, är något opålitligt. Att inbilla sig att man kan simma, när man inte kan det, och att kunna multiplikationstabellen finns båda två i personligheten; det ena är opålitligt, det andra är pålitligt.

F. Är varats nivå beroende av hur väsendet har vuxit?

S. Javisst, och detta är sambandet dem emellan. Men ni kan inte mäta det på det sättet, ty indelningen i väsen och personlighet är än så länge enbart av teoretisk betydelse. Men det är nyttigt att minnas att dessa båda principer finns inom er, ty, som jag sade, om ni inte vet om denna indelning, så hindrar det er från att förstå vissa andra saker ni kommer att få kännedom om.

En sak ni måste förstå om väsen och personlighet är att väsendet är ett enda, medan personligheten består av flera grupper av "jag". Vi kan alltså säga att vi inte har en enda personlighet utan flera personligheter, ty det finns fem eller sex eller ibland tio personligheter i en enda individ. Också magnetcentrum, exempelvis, finns i personligheten, ty detta har vi inte medfött – det bildas i livet. Det är en grupp av "jag", som i en viss utsträckning kan styra andra "jag"-grupper. Vissa av dessa personligheter är bra, men andra kommer alltid att vara i vägen för oss och måste behärskas eller utmönstras.

F. Vad kan man göra för arbete med personligheten?

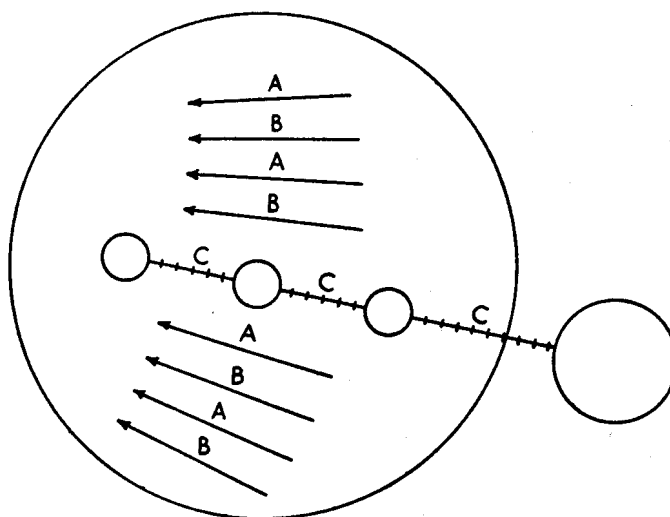
S. Man kan styra den med tanken. Det är allt vi kan räkna med. I tanken formulerar man sitt mål, som personligheten måste arbeta efter.

F. Vad beror önskan att vakna på? Finns den i väsendet?

S. Den har med magnetcentrum att göra. Ni minns att jag i första föreläsningen talade om magnetcentrum och de olika inflytanden människan lever under. Detta leder oss till frågan om varför somliga människor intresserar sig för dessa ideer, medan andra inte gör det; vad som skapar denna önskan att veta, energin att söka; varför människor, som lever under liknande omständigheter, skiljer sig så från varandra, ty en individ nöjer sig med färdiglagade teorier och klicheer, medan en annan vill taga reda på sanningen själv. Vad är det som förklarar denna skillnad människor emellan ifråga om nya tankar? Ty när människor ställs inför möjligheten att förvärva ny kunskap, är somliga inte intresserade, medan andra griper möjligheten och därmed kan lägga om hela sin livsinriktning.

Människor kommer till dessa och liknande ideer på olika sätt. Vissa förstår någonting, andra fattar det på den vanliga nivån. Grunden till denna skillnad

är att människan i sitt mekaniska liv står under två slags inflytanden. Vad betyder detta? Det hänger samman med den idé som förklarades i början, att människan är en maskin, som styres av yttre inflytanden, av det som omger henne. Hon kanske är mottaglig för inflytanden av ett visst slag och oemottaglig för sådana av ett annat slag. De flesta av dessa inflytanden skapas i livet självt, av människor som hon själv. Men bland dem, blandade med dem, finns andra inflytanden, vilka inte har skapats i livet utan härrör från en annan källa, från människor som äger ett högre intellekt. Dessa inflytanden kommer in i form av religioner, vetenskap, filosofiska system, esoteriska läror, konst, allt slags undervisning och så vidare. De kan inte till det yttre särskiljas från inflytanden av första slaget, så det beror på människan själv, om hon skiljer mellan dem eller inte. Människan kan leva och påverkas endast av A-inflytanden, det vill säga sådana av det första slaget, och bortse från B-inflytanden, vara ointresserad av dessa. Men om hon intresserar sig för B-inflytanden och har upptagit sådana i tillräcklig mängd, sker en viss process inom henne. Resultaten av dessa B-inflytanden, minnet av dem, samlas för sig i en särskild avdelning och bildar vad som kallas ett magnetcentrum. Magnetcentrum är en sammansättning av vissa intressen och känslassociationer, vilken får henne att rikta sig åt ett bestämt håll. Det är en viss krets av ideer och en viss krets av känslor. Detta är upphovet till intresset för detta slags ideer.

F. Om vi är blott och bart maskiner, skall vi då draga slutsatsen att ni försöker

leda oss maskiner i en viss önskelig riktning, eller är vi i stånd att skilja mellan sanning och lögn? Om det senare är fallet, med vilken förmåga gör vi det?

S. Med magnetcentrum. Utom all fråga *är* människor maskiner, men de är inte maskiner av alldeles samma slag som motorer eller något dylikt. Ni har redan fått veta att människan kan leva i fyra medvetenhetstillstånd men att hon i vanliga livet lever bara i två. De båda andra tillstånden kan utvecklas hos människan, men de kan inte utvecklas av sig själva, de måste utvecklas genom kunskap och ansträngning. Och den förmåga, som hjälper människan att förstå och urskilja, är magnetcentrum.

Nu talar vi om människan sådan hon är, innan hon träffar på en skola. Hon lever i livet under vanliga villkor. Villkoren kan vara mycket olika för olika människor, men hurdana de än är, lever hon under inflytanden av de två slag jag nyss nämnt. Vad innebär A-inflytanden? Alla slags intressen i livet, kampen för tillvaron, önskemål, entusiasmer, habegär, strävan efter välstånd, nöjen och så vidare. De skapas utan avsikt och är mekaniska både till sitt ursprung och sin verkan. Men samtidigt lever människan också under inflytanden, som ursprungligen skapats i skolor men sedan kastats in i livets allmänna omsättning. Dessa B-inflytanden utgör så att säga ett liv för sig. De har inrättats för ett visst ändamål, för att tjäna som "ljus på vägen". Det övriga beror på människan själv. Det kan vara så att hela hennes intresse koncentreras på inflytanden av första slaget. Eller det kan vara så att en del av henne behåller intresset för de inflytanden som uppkommit i livet, medan en annan del av henne intresserar sig för inflytanden av det andra slaget. Om en människa lägger märke till och studerar dessa, kan det hända att de ansamlas hos henne. Minnen av ting, som hör till sådana intressen, kan börja samlas hos henne från mycket tidig ålder och av de många "jagen" inom henne bilda en viss grupp av "jag". Efter en tid börjar denna "jag"-grupp, det vill säga magnetcentrum, styra och bestämma individens allmänna orientering i livet och inriktningen av hans intressen, eller en del av dessa. Att individen har ett magnetcentrum innebär att han söker efter bestämda saker och befinner sig i nivå med vissa saker.

Men om individen inte lägger märke till dessa inflytanden, får de ingen effekt på honom. Det är därför som människor är så olika. En person kanske är mycket intellektuell, har studerat filosofi, konst och så vidare men saknar likväl magnetcentrum och har därför ingen chans. Om han råkar komma i kontakt med en skola, uppfattar han den inte för vad den är. En annan person kanske har bristfällig utbildning, kanske inte är så beläst, inte har så stort ordförråd, men han blir likväl omedelbart intresserad, när han träffar på en skola. F. Vad är det som gör oss olika i detta avseende?

S. Det är en förening av det vi har medfött och våra yttre omständigheter, som

gör oss till det vi är. Allt detta är mekaniskt, lyder slumpens lag. Det är meningslöst förneka att människor är olika alltifrån födseln. Det är ingenting vi kan ändra på, åtminstone inte i början. Vi får taga för givet att individer har olika förmåga, ehuru inte olika förmåga att vakna; det är här man far vilse. Förmågan att vakna beror inte på vad man har medfött, den beror på magnetcentrum, och magnetcentrum beror på vad man är intresserad av. En person är intresserad av en sak och en annan av en annan sak, men vad dessa skillnader beror på, vet vi inte, och det hjälper oss inte att undersöka denna fråga, ty det blir ändå bara teorier. I det medvetenhetstillstånd vi befinner oss i kan vi veta endast några saker, och vi måste samla våra krafter på sådant vi kan veta och inte slösa dem och vår tid på sådant vi ändå inte kan veta.

F. Är inte vårt magnetcentrum till mycket stor del avhängigt av mekaniska orsaker?

S. Inte helt. Som jag sade, är det en viss förening av intressen och inte bara intressen utan även av ideer individen förvärvat, en viss kunskap, en viss förståelse. Allt detta ingår i magnetcentrum. Det är mekaniskt såsom allt annat, men B-inflytandena är annorlunda till sin natur. I början kommer de visserligen in helt mekaniskt, men detta är inte så viktigt. Det viktiga är om individen har något intresse för B-inflytanden eller inte. Det är så kampen mot maskinmässigheten föds ur maskinmässigheten. Magnetcentrum hjälper en människa att se, förstå och urskilja vissa ting. Utan magnetcentrum kan en människa inte uppskatta skillnaden mellan ideer, inte säga vad som är bättre och vad som är sämre, vad som är lämpligt och vad som inte är lämpligt för henne. Att enbart samla på sig kunskap hjälper en inte att bilda ett magnetcentrum. Magnetcentrum är det urskillningsredskap, varmed en människa kan på ett nytt sätt värdera de ideer hon träffar på. I den livets ström vari hon lever gäller det att kunna urskilja inflytanden av två slag, känna skillnaden dem emellan. Om individen inte känner det, om hon fattar B-inflytanden på samma sätt som A-inflytanden, så får de båda samma effekt och bildas intet magnetcentrum.

Det finns vidare många faror på vägen. Somliga av de ideer, som utgör inflytanden av det andra slaget, är nämligen så förvrängda, att de kan bilda ett felaktigt magnetcentrum. Magnetcentrum måste vara mycket enhetligt och mycket sunt för att kunna leda någonstans, i annat fall blir det bara till besvär och intet annat.

F. Hur vet man om man står under B-inflytanden?

S. B-inflytanden finns alltid närvarande. De kommer ursprungligen från livets inre krets, från den del av livet som frigjort sig från maskinmässighetens lag, men de har kanske gått igenom många stadier, innan de når människan, och blivit så förvridna och maskerade, att det är svårt att känna igen dem, liksom

det är svårt att känna igen ursprungligen esoteriska ideer, som nått oss i form av legender och myter eller rent av vidskepelser och liknande sådant. Ibland har de ett esoteriskt ursprung och är då B-inflytanden.

F. Antag att man bara inbillar sig att man arbetar under B-inflytanden.

S. Det vet man ingenting om, och man "arbetar" inte under B-inflytanden. Man kan vara intresserad av B-inflytanden för enbart personlig vinning, för att nå framgång i sitt yrke, för att bli berömd eller något dylikt; då går man miste om allt man annars kunde vinna på dem. Men om en individ sätter värde på dem för det de är, inte på något själviskt sätt, inte enbart för egen vinning, om han är intresserad av deras innebörd, så kan han få ut något av dem. Det är svårt att ge definitioner, och de blir för det mesta felaktiga, ty vårt vanliga språk rymmer så många olika associationer, att en exaktare definition ibland fördärvar möjligheten av förståelse. Man kan till exempel säga, men jag garanterar inte att det alltid stämmer, att den främsta egenskapen hos A-inflytandet är att det alltid är själviskt, medan B-inflytandet kännetecknas av att det är osjälviskt. Men folk fattar dessa ord så olika, att de ändå inte uttrycker så mycket. Man kan också säga att A-inflytanden förutsätter identifiering, att B-inflytanden kan göra verkan utan identifiering, att identifiering med B-inflytanden fördärvar deras avsedda verkan, att ursprungliga B-inflytanden blir alltmer till A-inflytanden ju mer man identifierar sig med dem. Ingenting av det nyss sagda är dock tillräckligt för att förklara skillnaden mellan de båda slagen av inflytanden.

F. Vore det den rätta hållningen till livet att helt och fullt uppgå i B-inflytanden och fullständigt förkasta A-inflytanden? Kan vi avstå från A-inflytanden helt och hållet?

S. Varför skulle vi det? Intressen för A-inflytanden kan vara helt berättigade livsintressen. Blott man inte försvinner i dem, är de alldeles oskadliga. Man skall taga emot allt som kommer men inte identifiera sig med det. A-inflytanden är inte skadliga i sig, endast identifieringen med dem är skadlig. Det gäller alltså inte att avstå från dem, det gäller att ha ett visst intresse för B-inflytanden, att inte helt vara i A-inflytandenas våld. Om människor är intresserade av dessa B-inflytanden, så har de ett magnetcentrum; om de saknar sådana intressen, så har de inget magnetcentrum.

Efter någon tid och med hjälp av magnetcentrum kan individen finna en skola eller, om han kommer i beröring med en skola, inse att det rör sig om en skola. Men om han inte har något magnetcentrum, uppfattar han det inte eller blir inte intresserad. Men om han har magnetcentrum och får kontakt med en skola eller en människa, som förmedlar inflytanden av ett annat slag, C-inflytanden, så är det magnetcentrum, som hjälper honom att uppfatta dessa nya inflytande och tillgodogöra sig det. Om han dessförinnan inte tillgodo-

gjort sig tillräckligt många B-inflytanden och således antingen inte har något magnetcentrum alls eller har ett magnetcentrum som är felaktigt eller för svagt, så uppfattar han inte C-inflytandena. Det kan också hända att han träffar på en felaktig skola, får felaktig undervisning och blir sämre därän i stället för bättre, förlorar i stället för att vinna. C-inflytanden skiljer sig från B-inflytanden däri att de är medvetna och inte slumpartade både till sitt ursprung och till sin verkan, medan B-inflytanden är medvetna till sitt ursprung men slumpartade eller mekaniska till sin verkan. C-inflytanden är skolinflytanden.

F. Måste man vara vuxen för att kunna uppfatta C-inflytanden?

S. Det finns ingen allmängiltig åldersregel. Men man måste ha haft tillräcklig erfarenhet, blivit tillräckligt frestad av A-inflytanden och haft tillräcklig tid på sig att samla B-inflytanden. I annat fall kommer C-inflytanden att verka såsom B-inflytanden, kommer med andra ord att fungera såsom ett enklare redskap och inte nå sitt fulla värde. När människor har prövat de vanliga metoderna och insett att de inte tillfredsställer dem, ger dem vad de vill ha, skall de sätta värde på C-inflytanden. Men om de dessförinnan nås av C-inflytanden, kommer de att fatta C-inflytanden på samma nivå som de andra inflytandena, varmed C-inflytandena förlorar sin kraft. Det är mycket viktigt att förstå detta.

F. När man uppfattar C-inflytandet, behöver det då vara det rätta för en själv?

S. Nej, inte alls, man själv kan vara rätt eller fel person, och det beror på magnetcentrum. Om magnetcentrum är rätt, så kommer man att uppfatta det som är rätt; om det är felaktigt, så kan man hamna i en felaktig skola. Sådant händer varje dag. Varför finns det så många ohållbara och felaktiga skolor, skolor utan något som helst material att erbjuda? Därför att många människor har ett felaktigt magnetcentrum. Sådant är möjligt, till exempel när en människa med ett felaktigt magnetcentrum träffar på en skola, som låtsas ha förbindelse med esoteriken, då i själva verket ingen sådan förbindelse existerar. I sådant fall blir de inflytanden, som borde ha varit inflytanden *av tredje slaget*, inflytanden av första slaget; de kommer alltså inte att leda någon vart. F. Finns det inget sätt att få veta vad som är fallet?

S. Endast av resultaten. Men även om människor får fel resultat, övertygar de sig om att resultaten är bra, om de har ett felaktigt magnetcentrum. Man kan bedraga sig själv i vad som helst.

Allmänt sett finns det mycket små chanser att råka på en riktig skola och många risker att hamna i felaktiga skolor. Ty en skola måste äga C-inflytanden, det vill säga ideer som kommer direkt från högre intellekt. Vad betyder "direkt"? Det betyder att det inte kommer genom böcker, inte genom vanlig undervisning, som är tillgänglig för alla. Dessa ideer måste komma från en annan skola och ha nått denna från en tredje skola och så vidare tillbaka till

den ursprungliga källan. Om den inte äger ideer av detta slag, så är den en imitationsskola. Detta betyder inte att en skola måste stå i direkt förbindelse med källan, men att den måste vid ett visst skede ha mottagit ideer av detta slag, och då kan människor arbeta med dem. Men om den inte äger ideer, som skiljer sig från de vanliga, så är den ingen esoterisk skola; den är då på sin höjd en skola på B-inflytandens nivå, det vill säga en filosofisk eller en vetenskaplig skola. Den kan kallas skola, endast om man genom den kan finna vägen till att bli människa 4 (ehuru inga garantier därom kan ställas ut). Genom skolan kan man alltså finna den rätta riktningen, endast om den är en skola av rätt slag. Om man hamnar i en felaktig skola, så förlorar man det man kunde ha lärt sig på egen hand.

F. Vad blir det av magnetcentrum, när man kommit in i en skola?

S. Man kan säga att det blir till den del av människan som är intresserad av skolarbete. Det lever på B-inflytanden, men nu får det ett bättre material, mer koncentrerad kunskap än förut. Dessutom är det mycket människan har lärt sig dessförinnan som blir till gagn för henne, sedan hon inträtt i en skola, i synnerhet sedan hon förkastat allt det värdelösa. I det vanliga livet vet människan inte vad hon skall lära sig och vad hon skall förkasta. Mycket som folk tror på har ingen mening, men ofta kan människan inte inse detta utan fattar allt på samma nivå – sådant som har en mening och sådant som inte har det. Men när hon studerar sig själv enligt skolmetoder, lär hon sig att känna igen inbillade värden inom sig och därigenom även sådana utom sig. Sedan, mycket senare, efter en lång tids arbete, utvecklas den grupp av "jag" eller den personlighet, som varit magnetcentrum, till "vice förvaltare".

När magnetcentrum är riktigt och människan möter ett verkligt C-inflytande, börjar detta påverka magnetcentrum. Då och på denna punkt blir människan fri från slumpens lag. Ju större magnetcentrum, desto friare är människan från slumpens lag. Detta betyder att hon blir fri från denna lag endast på den punkt genom vilken hon har förbindelse med ett C-inflytande.

F. Ni sade att magnetcentrum, sedan det satt oss i beröring med systemet, blir till vice förvaltare. Är det han som är fröet till det bestående "jaget"?

S. Det som var magnetcentrum, innan ni träffade på arbetet, kan senare bli till vice förvaltare, vilken betyder en personlighet som övervinner andra personligheter och leder dem – men det kommer inte med en gång. Vice förvaltare är mycket högre än magnetcentrum. Magnetcentrum bildar sig självt av B-inflytanden, medan vice förvaltare bildas genom ens egna ansträngningar. Magnetcentrum är fröet, grodden till vice förvaltare.

F. Vad menas med slumpens lag?

S. Människomaskinens liv, hennes liv som inte kan "göra", som inte äger vilja eller valfrihet, styres av slumpen, ty i det vanliga livet händer saker meka-

niskt, slumpmässigt, och det finns inget förnuft i dessa händelser. Och liksom människans yttre liv styres av slumpartade yttre inflytanden, så styres även hennes inre liv av både inre och yttre inflytanden, som likaledes är slumpmässiga. Detta förstår ni, om ni inser vad det betyder att människan sover, att hon inte kan "göra", inte kan minnas sig själv; när ni tänker på det oavbrutna omedvetna flödet av tankar hos människan, på hennes dagdrömmar, identifieringar och krav på hänsyn, på de mentala samtal som pågår inom henne, på hennes ständiga avvikelser enligt minsta motståndet. Folk tror att slumphändelser är sällsynta, men i själva verket är slump det mesta som händer dem.

Vad betyder slump? Det betyder en sammanfogning av omständigheter, vilken inte är beroende av människans egen vilja eller en annan människas vilja, ej heller av ödet såsom börds- och uppväxtförhållanden, ej heller av människans egna föregående handlingar. En slumphändelse inträffar när två händelselinjer korsas. Antag att en människa ställt sig invid en husvägg till skydd för regnet och att en tegelsten lossnar, faller och träffar henne i huvudet. Det är en slumphändelse. Där finns två skilda linjer av orsak och verkan. Betrakta den orsak-verkan-linje som innefattar människans rörelser fram till att hon ställde sig invid väggen; varje liten händelse däri hade en orsak, men tegelstenen hör inte till denna orsak-verkan-linje. Antag att tegelstenen blivit slarvigt murad, att regnet lossade den och att den därför föll i ett visst ögonblick. Det finns ingen förbindelse mellan människans liv och tegelstenens. Det var två orsakslinjer, som korsades av en slump.

F. Om det är slumphändelser, som verkar skeendet, vad är det då som verkar slumphändelserna?

S. Andra slumphändelser. Det är ingen som åstadkommer slumpen; fatta detta på det vanliga, enkla sättet.

I människans liv händer det saker enligt tre lagar:

1. Slumpens lag, då något händer utan något samband med den händelselinje vi iakttar.

2. Ödets lag. Ödet hänför sig endast till sådant människan har medfött: föräldrar, syskon, fysiska förmågor, hälsa och dylikt. Det hänför sig också till födelse och död. Ibland kan det under livet inträffa händelser enligt ödets lag, och ibland är dessa mycket viktiga, men det är mycket sällsynt.

3. Viljans lag. Ordet "vilja" har två betydelser: vår egen vilja och någon annans vilja. Vi kan inte tala om vår egen vilja, eftersom vi i nuvarande tillstånd inte har någon vilja. I klassificeringssyfte kan varje avsiktlig handling en annan utför kallas denna persons vilja.

Vid vårt studium av människans liv blir det klart för oss att dessa definitioner är otillräckliga. Det blir nödvändigt att mellan slumpens lag och ödets

lag sätta in lagen för orsak och verkan. Denna lag styr en viss andel av händelserna i människans liv, ty skillnaden mellan de händelser, som styres av slumpen i ordets egentliga bemärkelse, och händelser, som resulterar av orsak och verkan, blir mycket tydlig. Ur denna synvinkel märker vi en avsevärd skillnad mellan individer i det vanliga livet. Det finns människor, för vilka de viktiga händelserna i deras liv är resultat av slump. Och det finns andra, för vilka de viktiga händelserna i deras liv alltid är resultat av deras föregående handlingar, det vill säga beror på orsak och verkan. Ytterligare iakttagelse visar oss att människor av första slaget, det vill säga människor som är beroende av slumpen, aldrig kommer i närheten av skolarbete eller, om de gör det, lämnar det mycket snart, ty då är det en slumphändelse som för dem in i arbetet och en annan som lika lätt drar dem ut ur det. Endast de kan komma in i arbetet, vilkas liv styres av lagen om orsak och verkan, det vill säga de som till en avsevärd del befriat sig från slumpens lag eller som aldrig stått helt under denna lag.

F. Ni sade att människan är en maskin, som hålls i gång av yttre impulser. Var kommer då styrningen in?

S. Det finns ingen styrning. Vi måste förändras för att styra. Det händer saker omkring oss, och vi påverkas av dem. I varje ögonblick korsar andra linjer vårt liv, så att slumpen styr de flesta skeenden. Vad en maskin gör påverkar en annan maskin. Vi omges av möjligheter till slumphändelser; om en inte inträffar, gör en annan det.

Vi måste förstå vår situation. Hos människa 1, 2 och 3 finns ingen styrning. Praktiskt taget allt i deras liv sker av slump. Det finns vissa ting, som är resultat av deras egna handlingar, men de är alla på samma nivå. Styrningen börjar på en högre nivå och med oss själva: genom att vi styr våra reaktioner, medvetenhetstillstånd, funktioner och så vidare. Sedan kan vi så småningom nå ett visst mått av kontroll i den bemärkelsen att vi undandrar oss ett inflytande och närmar oss ett annat. Det är en mycket långsam process.

F. När upphör vi att stå under slumpens lag?

S. När vi utvecklar vilja. Att vara fullständigt fri från slumpens lag är ett mycket avlägset mål, men det finns flera stadier mellan fullkomlig frihet och vår nuvarande belägenhet. I vanliga förhållanden är slumpen *planens* motsats. En människa, som i ett eller annat fall handlar planmässigt, undkommer i dessa handlingar slumpens lag. Men planmässiga handlingar är omöjliga i vanliga livet, utom i förhållanden, där sammanfogningen av slumphändelser råkar sammanfalla med planen.

Grunden till omöjligheten att fullfölja en livsplan är först och främst avsaknaden av enhet och beständighet hos människan själv samt de nya linjer som ständigt korsar människans handlingslinjer. Detta kan människan lätt sanna,

om hon försöker följa en plan ifråga om något som inte *händer* eller som är motsatt den allmänna riktning kraftmomenten tar då de verkar i hennes liv; exempelvis om människan försöker minnas sig själv, kämpa med vanor, iakttaga sig själv och så vidare. Hon får då se att hennes plan inte fullföljes och att dess resultat är något helt annat än vad hon avsåg, eller att allting helt upphör och att även den ursprungliga drivkraften och förståelsen för det nödvändiga och nyttiga med dessa försök bleknar bort. Men om hon fortsätter att studera sig själv, anstränga sig, arbeta, kommer hon att se att hennes förhållande till slumpens lag gradvis förändras. Att vi är underkastade slumpens lag är ett definitivt faktum, som inte kan upphävas helt och hållet. Sådana vi är kommer vi alltid att leva under en viss möjlighet av slump. Likväl kan vi undan för undan få slumphändelser att bli mindre möjliga.

Teorin om slumphändelser är mycket enkel. Sådana inträffar endast när utrymmet är ledigt. Om utrymmet är upptaget, kan de inte inträffa. Upptaget av vad? Av medvetna handlingar. Om ni inte kan åstadkomma en medveten handling, måste ni åtminstone fylla utrymmet med avsiktliga handlingar. När alltså arbetet och allting därmed förbundet i sanning blir tyngdcentrum i människans liv, blir hon därmed praktiskt taget fri från slumpens lag.

F. Vad är det ni kallar tyngdcentrum?

S. Idén om tyngdcentrum kan fattas på många olika sätt. Det är ett mer eller mindre beständigt mål och insikten om tingens relativa vikt i förhållande till detta mål. Det betyder att vissa intressen blir viktigare än något annat – man förvärvar en beständig riktning, man går inte ena dagen åt ett håll och nästa dag åt ett annat; man går i en riktning och vet den riktningen.

Ju starkare tyngdcentrum ni har, desto friare är ni från slumpens lag. När ni ändrar riktning i varje stund, kan något nytt hända i varje stund och kan varje slumphändelse få er åt ett annat håll. Men om er avsiktliga verksamhet, exempelvis själverinring, blir så bestämd, så stark och så sammanhängande, att den inte lämnar något utrymme åt slumphändelser, kommer sådana att bli mindre sannolika, eftersom slumphändelser behöver rum och tid. Vi får alltså lägga till fler orsaker, som avkastar resultat och på detta sätt helt enkelt utesluter slumpen, ty ju mer vår tid upptas med medvetet arbete, desto mindre utrymme blir över för slumpens händelser.

F. Om man inte är identifierad, om man inte kräver hänsyn, om man inte hyser negativa känslor, innebär detta att det skapas nya orsaker?

S. Naturligtvis. Men eftersom vi alltid är identifierade, alltid kräver hänsyn och hyser negativa känslor, så kan vi inte uppleva detta. Vi måste inse att om vi hade om så bara en negativ känsla mindre än vi nu har, vore detta en ny orsak.

F. Hur är det möjligt att leva under två så olika lagar som slumpens lag och

lagen för orsak och verkan?

S. Jag ser ingen motsägelse. Orsak och verkan i förhållande till de lagar människan lever under beror på era egna handlingar, och "slump" betyder att något händer er utan samband med era handlingar.

F. Kan vi styra eller förvandla slumpens lag nu eller måste vi vänta tills vi har full medvetenhet?

S. Det handlar inte om att vänta: den som väntar når aldrig något – i varje stund måste man göra vad man kan. För närvarande kan vi i viss utsträckning förvandla slumpens lag, men endast genom att förvandla oss själva. Ju större kontroll vi har över oss själva, desto mer förändras slumpens lag och, som jag sade, kan slumphändelser senare rent av försvinna praktiskt taget helt, även om teoretiskt sett möjligheter av sådana alltid kommer att bestå.

F. Hur skapar vi nya orsaker? Betyder det att göra upp planer?

S. Nej, vanligen gör ni upp samma planer ni har gjort hela livet och förväntar er nya orsaker.

F. Jag skulle vilja veta hur man minskar slumpens inverkan på ens arbete. När jag gör upp en plan för dagen, grusas den ofta av att det oväntat kommer folk.

S. Låt sådana fall vara! Det allvarliga är att det kommer folk eller "jag" inom oss och hejdar vårt arbete. Till exempel kommer det en negativ känsla och stoppar arbetet. Det är sådant vi måste hejda.

F. En slumpartad händelse behöver väl inte alltid vara dålig? Ibland kan den väl vara bra, eller hur?

S. Javisst. Men vårt mål är att göra oss kvitt slumpen, och efter en tid, om vi arbetar, kan vi bli fria från både bra och dåliga slumphändelser. Fråga er själv om det blir bättre så. Sök förstå hur mycket vi väntar oss av bra slumphändelser och hur svårt livet skulle bli, om vi blev tvungna att "göra" allt och om ingenting "hände".

F. Är man delvis fri från slumpens lag, om man befinner sig i en skola?

S. Nej, det vore för enkelt. Att bara vistas där ändrar ingenting. Jag har nyss förklarat att man börjar befria sig från slumpens lag, om man förvärvar vad vi kallar ett tyngdcentrum, vilket innebär att arbetet med en själv blir särskilt betydelsefullt, tillräckligt viktigt för att intaga en stor plats i människans liv. Detta åstadkommer ett visst slags balans och upphäver så småningom slumpen.

F. Menade ni att vi inte längre påverkas av slumpens lag, när vi är mer medvetna?

S. Återigen: det är inte det att man är medveten, som i sig åstadkommer det. När slumphändelser upphör inom oss, kommer det att göra oss friare från slump även i det yttre. Det finns alltför mycken slump inom oss och, som jag sade, vi kan göra oss kvitt dessa slumphändelser endast genom att skapa ett

tyngdcentrum, en viss bestående tyngd, tyngd i den bemärkelsen att den håller oss mer balanserade. Och för detta behöver vi en skola.

F. Varför är ni så säkra på att man inte kan utvecklas annat än genom en skola?

S. Det finns så många svårigheter. Om ni söker förstå dessa svårigheter, skall ni inse att utan metod och utan hjälp kommer man inte framåt – förblir man densamme eller snarare förfaller man, ty ingenting förblir i samma tillstånd. Om man inte utvecklas, förfaller man. I livet, i vanliga förhållanden, förfaller allting eller utvecklas en förmåga på bekostnad av en annan. Att utveckla alla egenskaper förutsätter en skola, ty system och metod är nödvändiga därför.

Men innan jag talar om *varför* skolor är nödvändiga, måste ni inse *för vilka* de är nödvändiga, ty skolor är inte alls nödvändiga för mänsklighetens stora flertal. De är nödvändiga endast för dem som redan insett att den kunskap, som den vanliga medvetenheten samlar, är otillräcklig och som erfarit att de av sig själva, med sin egen styrka, inte kan vare sig lösa de problem som omger dem eller finna den rätta vägen. Endast sådana människor är i stånd att övervinna de svårigheter som är förbundna med skolarbetet, och endast för dem är skolor nödvändiga.

Och för att förstå *varför* skolor är nödvändiga måste man inse att den kunskap, som härrör från människor med högre intellekt, kan förmedlas endast till ett mycket begränsat antal människor samtidigt och att det är nödvändigt att iakttaga en hel rad bestämda villkor, utan vilka kunskapen icke kan förmedlas *på rätt sätt*.

Dessa villkor och omöjligheten att försumma dem förklarar varför en organisation är nödvändig. Kunskapens förmedling kräver ansträngningar både av den som får den och av den som ger den. Organisationen underlättar eller möjliggör dessa ansträngningar. Dessa villkor kan inte uppstå av sig själva. En skola kan organiseras endast enligt en viss bestämd plan, som är uppgjord och känd sedan lång tid tillbaka. Det kan inte finnas något godtyckligt och improviserat i skolor. Men det finns skolor av olika typer motsvarande olika vägar. Jag skall senare tala om olika vägar.

F. Kan man förklara vad dessa villkor består i?

S. Dessa villkor hänger samman med nödvändigheten av att samtidigt utveckla kunskap och vara. Som jag förut sade, blir det felaktigt resultat av att utveckla den ena utan att samtidigt utveckla det andra. Skolor är nödvändiga för att förebygga sådan ensidig utveckling och de oönskliga resultaten därav. Villkoren för skolundervisning är sådana att man från allra första början går framåt samtidigt på två vägar, kunskapens väg och varats väg. Från allra första dagarna i skolan studerar människan maskinmässigheten och kämpar emot maskinmässigheten inom sig, mot ofrivilliga handlingar, mot onödigt

prat, mot inbillning, mot uttryck av negativa känslor, mot dagdrömmeri och mot sömnen. Om hon tar ett steg på kunskapens väg, måste hon ta ett steg på varats väg. Skolarbetets principer, alla de krav som ställs på henne, allt hjälper henne att studera sitt vara och att arbeta med att förvandla det.

F. Om det inte finns något hopp om att nå en högre grad av medvetenhet utan en skola, utesluter man inte därmed många som utan egen förskyllan aldrig kommer i kontakt med den rätta skolan och likväl hett åstundar att utvecklas?

S. Det är omöjligt att redogöra för detta, ty människan lever i så hög grad under slumpens lag, och individen är så liten och obetydlig. Vi tror att vi är mycket betydelsefulla, men i verkligheten är vi inte betydelsefulla alls. För att bli betydelsefulla måste vi först bli någonting, ty sådana vi är, är vi praktiskt taget ingenting. Vilka mer än vi själva skulle kunna intressera sig för vår utveckling? Att faktiskt träffa på en skola, som svarar mot ens typ – ty man kan råka på en skola, som inte svarar mot ens typ eller ens utveckling – är alltså i hög grad en fråga om tur.

F. Är det inte en fråga om att önska tillräckligt starkt, ty det är sagt, "Söken och I skolen finna"?

S. Med undantag för mycket ogynnsamma omständigheter, då ödet, slumpen eller förhållandena mellan orsak och verkan alla går människan emot, gäller principen att om människan verkligen söker, kan hon också finna. Hon söker en skola med hjälp av sitt magnetcentrum; men om magnetcentrum inte bildats, kan hon inte börja.

F. Vart leder skolorna?

S. Det är en intressant fråga, eftersom svaret på den även är svaret på andra frågor om skillnaderna människor emellan. Med en skolas hjälp kan man uppnå vad man önskar, men först måste man formulera vad man önskar. Tidigare ställdes en fråga om huruvida en skola leder maskiner till det som är bra för dem. Om det är en verklig skola, leder den inga maskiner någonstans, ty maskiner har sitt eget öde i kosmos, och ingen kan göra något för dem. Men en skola kan hjälpa människor, som tröttnat på att vara maskiner; den kan visa dem hur de kan upphöra att vara maskiner och lära dem hur detta kan genomföras. Det är allt en skola kan göra, och utan skola går det inte alls.

F. Vad är en skola?

S. En skola är allmänt sett ett ställe, där man kan lära sig något. Det finns skolor för nutida språk, musikskolor, medicinska skolor och så vidare. Men det slags skola jag åsyftar finns till inte bara för att undervisa människor utan också för att visa dem hur de kan bli *annorlunda*. Det förklarades tidigare att ingen kan arbeta ensam, utan en skola. Vid det här laget måste det även stå klart för er att en grupp människor, som beslutar att arbeta själva, inte kommer någon vart, eftersom de inte vet vart de är på väg eller vad de skall göra.

Vi kan alltså säga att en skola är en organisation för bibringandet av kunskap från högre intellekt till ett visst antal förberedda människor. Detta är det viktigaste kännetecknet på en skola. Ett annat mycket viktigt kännetecken är urvalet av elever. Till en verklig skola antas endast människor med en viss förberedelse och på en viss nivå av förståelse. En skola kan inte vara öppen för alla, kan inte vara öppen för många. Det finns skolor på mycket olika nivåer allt efter hur väl förberedda eleverna är och hur utvecklat deras vara är. Ju högre nivå skolan befinner sig på, desto högre krav ställs på eleverna. I det hänseendet indelas skolorna alltså i grader. Det finns skolor där människor 1, 2 och 3 lär sig hur de blir människor 4 och förvärvar all den kunskap som är dem till hjälp i denna förvandling. I skolor av närmast högre grad lär sig människor 4 hur de blir människor 5. Det finns ingen anledning för oss att tala om ännu högre grader, då de är oss alltför avlägsna. Men också i skolor av lägsta graden förutsätts av eleverna en viss förberedelse inför skolarbetets början. Man kan inte komma direkt till skolan från det vanliga livets oförnuft. Också om skolan gör allt den rimligtvis kan för att ge människan något, så kan den inte ge henne det, om hon inte är förberedd, om hon inte vet hur hon skall taga emot det.

F. Vad betyder det att vara förberedd?

S. Det är först och främst nödvändigt att vara redo för vilken nivå som helst, där man kan börja, inte bara ifråga om kunskap utan också ifråga om vara. Man måste ha insett sin situation, veta vad man inte kan göra själv, inse att man behöver hjälp, och mycket annat. Det beror på vad individen behöver i en skola. Ingen behöver en skola som sådan, men om man verkligen behöver något, så behöver man också en skola för att kunna nå det. Att vara förberedd betyder att man redan måste känna sig själv till en viss grad; veta sitt mål; veta värdet av ens beslut; till en viss grad ha slutat ljuga för sig själv; kunna vara ärlig mot sig själv.

Tyvärr blir C-inflytande mycket ofta B-inflytande, då människor kommer till en skola oförberedda. Senare och kanske först efter en lång tid upptäcker de en ny innebörd i sådant som de fick höra strax efter att de inträtt i skolan. Då blir detta C-inflytande. Det är många ideer, som rätt förstådda kan bli C-inflytande.

Dessutom kan man inträda i en skola först sedan man uppgivit eller är beredd uppgge ett visst mått av egensinne. Egensinne är det allvarligaste hindret för inträde i en skola, ty skola betyder icke endast undervisning utan också disciplin. Och somliga människor tycker att disciplin är tråkigt eller onödigt. F. Finns något slags prov man måste genomgå, innan man kan inträda i en skola?

S. Eleverna provas nästan oavbrutet, det pågår hela tiden, inte bara inför

inträdet i skolan utan också under vistelsen där.

F. Det måste finnas någon grund till att vissa människor ser en möjlighet att förändras, medan andra inte gör det.

S. Ja, det finns grunder till det. Det är ett slags föregående träning av intellektet. De flesta människor har samma chans, men några samlar på sig material och är redo att förändras, medan andra inte är det. Men även om de är redo, behöver de hjälp och måste de anstränga sig.

F. Kan det hända att människor vill förändras och finner att det inte går?

S. Ibland är motståndet för stort. Så till exempel kan inbillningen vara för stark och människan vara ovillig att uppge den. Eller, som jag sade, kan magnetcentrum ibland vara felaktigt bildat. Det finns människor som har två eller fler magnetcentra riktade åt olika håll. Dessa individer kan aldrig vara intresserade av samma sak under längre tid. Men om man har ett magnetcentrum som är riktigt bildat, blir alla dessa intressen sinsemellan förbundna, och det kan bli till en mycket stor kraft.

F. Ni sade att om människor är oförberedda, blir C-inflytande till B-inflytande för dem. Är det så därför att de inte har något att bedöma det med?

S. Inte bara därför. Det är också därför att de inte har någon värdering av ideer utan fattar alla ideer på samma nivå.

F. Hindrar negativa känslor människan från att upptaga C-inflytanden?

S. Om man har många negativa känslor, bildar de ett moln, som hindrar inte bara C-inflytanden utan till och med A-inflytanden från att tränga igenom.

Det fastställdes för länge sedan att C-inflytanden visserligen finns men att människan inte själv kan förvärva dem. Detta innebär att det finns något man måste övervinna för att förstå, och att man för att förstå mera måste övervinna något annat. Det är därför skolan är nödvändig. I skolan kan man inte bedraga sig själv och kan man få förklarat för sig varför man inte förstår.

Som jag sade, finns det skolor av många grader. Skolor, som börjar på det vanliga livets nivå, är helt elementära. Däri råder nödvändigtvis vissa regler och villkor. Om man glömmer dem eller urskuldar sig, kan man egentligen inte anse att man går i en skola.

F. Kan man vara nog disciplinerad för skollivet utan att vara disciplinerad enligt vanlig konvention?

S. Skoldisciplinen bygger på förståelse – den är något helt annat.

F. Ligger det ingen fara i att underkasta sig disciplin såsom en flykt från ansvar?

S. Då misslyckas man.

F. Hur långt kan man utveckla varat utan skola?

S. Ingen verklig utveckling av varat är möjlig utan skola, eller rättare sagt, det är till en viss grad möjligt, men det blir allmänt sett ofullständigt. Rätt utveck-

ling av varat är omöjlig utan skola, därför att man inte kan hålla efter sig själv, inte kan vara tillräckligt sträng mot sig själv. Och det är inte bara frågan om att vara sträng. Man kan helt enkelt inte komma ihåg saker i rätt tid, man glömmer eller man gör det för lätt för sig. Om det vore möjligt att arbeta för sig själv, så vore skolarbete slöseri med tid och system onödiga. Men eftersom dessa ting finns, betyder det att det är omöjligt att uträtta något dem förutan. Själv kan man inte göra upp någon plan, utarbeta något system. Hur kan man utvecklas utan plan eller system? Hur kan man då uträtta något som helst arbete? Hur kan man då få den erforderliga kunskapen, förstå sin belägenhet, veta vad man skall göra? Man kan inte ens skaffa sig den förberedande kunskap man måste börja med.

F. Innehåller skolor nödvändigtvis människor med högre intellekt?

S. Inte innehåller, det kan vi inte vänta oss, men som jag sade kan en skola inte börja utan kunskap från människor med högre intellekt.

F. Kommer en skola att hjälpa mig att fatta beslut, som påverkar min framtid?

S. Det enda jag kan säga är att vad ni gör idag kommer att påverka morgondagen, så att morgondagen är avhängig av vad ni gör idag. Ni kan förändra framtiden *nu* – det är vad vi måste förstå. I det vanliga livet kan ni inte förändra någonting, men när ni börjar veta mer, har ni mer kraft till förändring.

*

Alla skolor är inte likadana. Ett visst slags människor behöver ett visst slags skola, ett annat slags människor ett annat slags. Det finns ingen universell skola för alla slags människor. Det för oss fram till ämnet olika vägar. Men innan jag talar om vägarna, är det nödvändigt för er att inse följande. För tusentals år sedan nåddes människor av idén att människan kan förvandlas, att hon kan förvärva något, som hon från början inte äger. Detta förvärv betraktades ur olika synvinklar och beskrevs på olika sätt, men den allmänna idén var alltid densamma: människan kan utvecklas, kan förvärva något nytt. Man bildade därför tre vägar motsvarande indelningen i människa 1, 2 och 3.

Första vägen är fakirens väg. Det är en lång, svår och osäker väg. Fakiren arbetar med fysiska kroppen, med att övervinna fysisk smärta.

Andra vägen är munkens väg. Den vägen är kortare, säkrare och bestämmande. Den ställer vissa villkor, varav det viktigaste är tro, ty om människan inte har tro, kan hon inte bli en verklig munk.

Tredje vägen är yogins väg, kunskapens och medvetenhetens väg.

När vi talar om de tre vägarna, talar vi om principer. I verkliga livet möter de sällan i sin rena form, utan mestadels i blandform. Men om ni känner principen, kan ni, när ni studerar skolors olika slag av praktiskt arbete, urskilja vilket arbete som hör till vilken väg. När vi talar om yogier, begränsar vi oss

till jnana- och rajayoga. Jnanayoga är kunskapens yoga, den yoga som befattar sig med ett nytt slags tänkande. Den lär hur man tänker i annorlunda kategorier, inte tidens och rummets och kausalitetens kategorier. Och rajayoga är arbete med varat, med medvetenheten.

Dessa vägar är i många avseenden mycket effektiva. De utmärks emellertid av att det första steget är det svåraste. Från allra första början måste man uppge allt och göra som man blir tillsagd. Man kan inte följa någon av dessa vägar, så länge man håller fast vid något aldrig så litet. Ehuru dessa tre vägar är bra i många andra avseenden, är de ändå inte tillräckligt anpassbara. Så till exempel passar de inte vårt nutida sätt att leva. Fakiren är en överdriven människa 1 med instinkt- och rörelsecentra starkt framträdande. Munken är en överdriven människa 2 med väl utvecklat känslocentrum och de andra centra underutvecklade. Yogin är en överdriven människa 3 med tankecentrum utvecklat och de andra centra otillräckligt utvecklade. Om endast dessa tre traditionella vägar funnes, funnes ingenting för oss, ty vi är alltför mycket skolade för att gå dessa vägar. Men det finns en fjärde väg, som är en särskild väg, inte en förening av de tre andra. Den skiljer sig från dessa främst däri att det på denna väg inte förekommer något uppgivande av yttre ting, eftersom allt arbete är inre arbete. Individerna måste börja arbeta i de förhållanden vari han befinner sig när han träffar på skolan, eftersom de förhållandena är de bästa för honom. Om han börjar arbeta och studera i dessa förhållanden, kan han uppnå något, och senare, om så erfordras, kunna ändra dem, men inte förrän han inser nödvändigheten därav. Till att börja med fortsätter man alltså att leva samma liv som förut, i samma omständigheter som förut. I många avseenden visar sig denna väg vara svårare än de andra, ty ingenting är svårare än att förändras i det inre utan att förändras i det yttre.

På fjärde vägen gäller vidare principen att människan inte får tro något. Hon måste lära sig, så det finns inget utrymme för tro på fjärde vägen. Man får inte tro det man får veta eller uppmanas att göra, man måste själv söka bevis för allt. Om man övertygat sig om att något är sant, då först kan man tro det, men inte dessförinnan. Detta var en kortfattad översikt över skillnaderna mellan de fyra vägarna.

F. Varför är det fel att tro?

S. Folk tror eller tvivlar, när de är för lata för att tänka. Ni har att välja, ni har att övertyga er. Ni får veta att ni måste minnas er själv, men det vore fel att minnas sig själv, därför att man blivit tillsagd att göra det. Först måste ni inse att ni inte minns er själv och vad det innebär. Om ni därefter inser att ni behöver minnas er själv och skulle vilja minnas er själv, kommer ni att göra det rätt. Om ni gör det bara genom att taga efter någon annan, gör ni det fel. Ni måste inse att ni gör det *för er egen skull*, inte därför att någon sagt åt er att

göra det.

F. Är fjärde vägen avsedd för en särskild typ av människa?

S. Ja, om ni så vill – för den typ av människa som inte kan följa någon av de andra vägarna.

F. Tar den mycket längre tid?

S. Den kan vara den kortaste vägen, eftersom den rymmer mer kunskap. Fjärde vägen kallas ibland den “sluga människans” väg. Den sluga människan vet om de tre traditionella vägarna, men hon vet också mer än deras vandrare gör. Antag att människor tillhöriga alla fyra vägarna uppnår ett visst tillstånd, som erfordras för ett särskilt arbete de har att utföra. Den sluga människan framkallar detta tillstånd på kortaste tiden av dem alla, men hon måste därför veta hur man gör det, hon måste veta hemligheten.

F. Vilken särskild betydelse är knuten till uttrycket “slug människa”?

S. Vad förstår ni med “slughet”?

F. Indirekta metoder.

S. Ja, det finns mycket, som man inte kan få på direkt väg. Denna idé används mycket ofta i Nya Testamentet, men där talas det inte om att vara “slug”. Det finns situationer, som är så svåra, att man inte kan gå rakt på målet utan man måste vara “slug”.

F. Kan vem som helst gå fjärde vägen?

S. Nej, ty den kräver förståelse och ansträngningar. Man måste vara redo att anstränga sig.

F. Hur kan man avgöra att man funnit den väg som passar för en?

S. Genom de resultat man uppnår. Man träffar på ett system och börjar arbeta enligt det. Efter en tid måste man kunna säga vad man fått ut av det. Det är inte särskilt svårt. Visst ser det i de flesta fall först ut som om det man vunnit vore något intellektuellt, ty man förvärvar nya ideer, ny kunskap. Men det är så ordnat, att förvärvet av nya ideer genom systemet hänger samman med en viss förändring av förståelsen, uppmärksamheten, viljan och så vidare. Man kan inte få nya ideer på rätt sätt utan att förändras.

F. Om de fyra vägarna leder till samma mål, vilken är då den för dem alla gemensamma faktorn eller huvudsakliga egenskapen?

S. De fyra vägarna är varandra lika i att de förutsätter möjligheten att förändra varat. Om ni tänker på allt som ingår i varat, såsom felaktigt arbete hos centra, identifiering, krav på hänsyn, negativa känslor, avsaknad av enhet och så vidare, förstår ni att allt detta kan rättas till på envar av de fyra vägarna: på fakirens väg genom övervinnande av fysiskt lidande, på munkens väg genom skapande av religiös känsla, på yogins väg genom förvärv av kunskap och arbete med medvetenheten. Vägarna är desamma, men individerna är olika; en individ, som kan gå en väg, kan inte gå en annan. Det finns i vår tid fyra

bestämda kategorier av människor, och det är enligt dessa som vägarna delats upp. Jag menar inte att det alltid varit så, men det är alldeles tydligt så nu. Denna uppdelning har inte så mycket samband med att människor är 1, 2 och 3 som med att det finns människor med ett centrum, två centra, tre centra eller fyra centra. Detta betyder människor som har ett centrum fullt utvecklat, medan de andra är underutvecklade, eller två centra utvecklade och de andra outvecklade, eller tre centra utvecklade och det fjärde underutvecklat, eller fyra centra mer eller mindre lika utvecklade. Det är detta, som gör uppdelningen i fyra vägar.

F. Är detta system fjärde vägen?

S. Det är fel formulerat. Man kan ställa sig frågan: "Hör detta system till fakirens väg, munkens väg eller yogins väg? Nej, men det kanske hör till fjärde vägen." Man kan inte säga att detta system är fjärde vägen; fjärde vägen är något mycket stort, och detta system är i jämförelse därmed något mycket litet.

F. Fungerar magnetcentrum endast i samband med skolor?

S. På den religiösa vägen behövs ett annorlunda magnetcentrum. Ett magnetcentrum, som för människan till en yogiskola eller ett kloster, skiljer sig från det magnetcentrum som för människan till en grupp som kanske kan leda till en skola på fjärde vägen. Med de tidigare nämnda magnetcentra skulle man inte kunna arbeta här: människorna skulle inte ha tillräckligt initiativ. På den religiösa vägen måste de lyda. På fjärde vägen måste människorna ha vidare vyer, måste de förstå. I yogiskolor och på den religiösa vägen kan man arbeta ganska länge utan att förstå, endast göra vad man blir tillsagd att göra. På fjärde vägen står resultaten i proportion till förståelsen.

F. Kan magnetcentrum hos olika individer dra dem till olika ideer? Hänger utgångspunkten samman med detta?

S. Ja, det kan vara mycket olika, men i vad avser detta system måste det råda en viss likhet mellan individernas magnetcentra, så att de kan arbeta tillsammans, ty människor, som lever under en viss epok, kommer ur en viss klass och har en viss utbildningsbakgrund, har mer eller mindre samma material.

F. Innefattar fjärde vägen de tre andra vägarna?

S. Nej, det är fel sätt att beskriva det, eftersom fjärde vägen saknar mycket av det som ingår i de tre första vägarna och äger mycket annat som inte ingår i de tre vägarna. Idén med fjärde vägen är att denna utmönstrar allt som är onödigt på de tre vägarna, ty förutom nödvändigt material innehåller dessa vägar även annat, som blivit kvar där endast av tradition, genom imitation och så vidare.

På fjärde vägen utvecklar man samtidigt alla sidor, som kan utvecklas, och det är detta, som skiljer denna från andra vägar, där man först utvecklar en sida och sedan går tillbaka och utvecklar en annan, sedan åter går tillbaka och

utvecklar en tredje sida. På fjärde vägen måste alla fyra centra vara någotsånär livaktiga, ligga nära ytan, vara öppna för intryck, annars fordras långvarigt förberedelsearbete för att öppna dem, innan man kan börja.

F. Är egentligen inte fjärde vägen den svåraste, på grund av de ständiga val den medför under betingelser, som innebär största möjliga yttre distraktion?

S. Det beror på vad man menar med svårast. På de tre andra vägarna fordras mycket stora beslut i allra första början, då man egentligen inte vet någonting. Man måste uppge allting ovillkorligt. Om man kan göra det och om man har andra erforderliga egenskaper, kan man vandra munkens väg eller yogins väg, om man kan finna en munk- eller yogiskola. Men om man inte känner till sådana skolor och om man finner att man inte kan uppge ens småsaker, då är naturligtvis fjärde vägen den enda möjliga för en. Det handlar inte om vad som är lättare eller svårare. Det handlar om vad som är möjligast. Om man tänker efter, finner man att endast en väg är möjlig för en.

F. Finns det i skolorna på fjärde vägen något likvärdigt med tillståndet under bön, och om så är fallet, kommer detta med själverinringen?

S. Ja. På alla vägarna får man gå igenom samma erfarenheter, endast ordningen dem emellan är olika. Förvisso ger själverinring, icke-identifiering och flera av de andra övningarna exakt samma slags personliga upplevelser som höga känslor av religiös eller intellektuell natur. Ni kommer väl ihåg att människan liknades vid ett hus med fyra rum? Vad betyder då utveckling? Det betyder att man arbetar i de fyra rummen, endast den ordningsföljd, i vilken man arbetar i rummen, skiljer sig vägarna emellan. På fjärde vägen arbetar man i alla fyra rummen från första början.

F. Är denna organisation en skola?

S. Detta är en intressant fråga: kan vi kalla oss en skola? Till en viss del kan vi det, eftersom vi förvärvar viss kunskap och samtidigt lär oss hur vi skall förvandla vårt väsen. Men jag måste i samband med detta säga följande. I begynnelsen av vårt arbete, år 1916 i Sankt Petersburg, lät man oss förstå att en skola i ordets fulla bemärkelse måste bestå av två grader, det vill säga måste rymma två nivåer: en nivå där människor 1, 2 och 3 lär sig att bli människor 4, och en annan där människor 4 lär sig att bli människor 5. Om en skola har två nivåer, har den fler möjligheter, ty en dylik dubbel organisation kan erbjuda en större mångfald av erfarenheter och göra arbetet effektivare och säkrare. Även om vi i en viss bemärkelse kan kalla oss en skola, är det bättre att använda den termen om en större organisation.

F. Skall jag av det ni sade förstå att detta inte precis är en skola?

S. För vissa människor kan det bli en skola, för andra inte. Så är det alltid. Det kan inte vara något bestämt och inte detsamma för alla.

F. Om det ännu inte är färdigt att kallas skola, vad kan då göra det färdigt?

S. Endast medlemmarnas arbete med sitt eget vara, förståelse för skolarbetets principer och disciplin av ett alldeles bestämt slag. Om vi vill skapa en skola, emedan vi kommit fram till slutsatsen att vi inte kan förändras av oss själva utan skola, måste vi också deltaga i byggandet av skolan. Detta är fjärde vägens metod. På den religiösa vägen existerar skolor allaredan, men på denna väg gäller att om vi vill ha en skola, måste vi deltaga i byggandet av den. Men först måste ni lära. När ni lärt ert tillräckligt, vet ni vad ni har att göra.

F. Ni sade att endast de som redan rymt kan lära oss hur vi skall rymma?

S. Alldeles riktigt – det var allegorin om fångelset. Och det innebär att en skola måste taga vid från en annan skola. Detta system kan ha ett värde endast om det kommer från ett högre intellekt. Om vi har anledning befara att det kommer endast från ett vanligt intellekt, såsom vårt eget, kan det inte äga något värde och kan vi inte vänta oss något av det. Då vore det bättre att sätta sig ner och skriva ihop ett eget system.

F. Är det möjligt för skolans alla medlemmar att fortsätta från 4 till 5, eller är det möjligt endast för ett fåtal?

S. I princip finns ingen begränsning. Men ni måste förstå att det är en oerhörd skillnad mellan människa 4 och människa 5. Människa 4 har förvärvat ett bestående tyngdcentrum men är i alla andra avseenden en vanlig människa. Människa 5 är mycket annorlunda. Hon har redan enhet, ett bestående "jag", det tredje medvetenhetstillståndet. Det betyder att hon är vaken, alltid kan minnas sig själv när hon behöver, och att högre känslcentrum arbetar hos henne, vilket skänker henne många nya krafter.

F. Är det sämre att inte fullfölja arbetet med systemet än att inte ha börjat?

S. Om ni har börjat, kan ingen annan än ni själv hejda er.

F. Hur kan detta förenas med det ni har sagt om att det inte finns någon garanti?

S. Det beror på ert arbete. Hur kan jag garantera ert arbete? Vad vi kan få beror på våra egna ansträngningar, och man måste arbeta på egen risk. Men efter någon tid börjar man se: "Jag har fått detta, vilket jag inte hade förut" och "jag har fått även detta, vilket jag inte hade förut". Så kan man undan för undan bli vissare.

F. Vad studerar en skola?

S. Den studerar möjligheter till utveckling av inre egenskaper hos människan. Den utgår från idén att inte alla egenskaper kan utvecklas lika. För att vissa egenskaper skall utvecklas måste andra hållas tillbaka och åter andra utmönstras. Antag att ni har ett hundra egenskaper. Antag vidare att trettio av dessa kan utvecklas och sjuttio inte kan det. Då måste dessa sjuttio hållas tillbaka för att de trettio skall kunna utvecklas. I skolor har man en viss kun-

skap om vilka egenskaper som kan och vilka som inte kan utvecklas, vilka betingelser som är goda, hur man håller tillbaka vissa egenskaper och hur man utvecklar andra. Olika skolor undervisar på olika sätt. Så till exempel säger denna skola helt enkelt: utveckla endast medvetenheten, så skall allt det övriga tilläggas eder; och för att kunna göra detta måste man kämpa med negativa känslor, lögn, identifiering, krav på hänsyn, inbillning och så vidare. F. Ni sade att vi måste själva pröva allt. Men om vi kan veta endast det vi själva erfarit, begränsar det oss inte till en mycket liten värld?

S. Vi vet inte endast vad vi själva erfarit, vi vet även vad andra erfarit. Hela idén med en skola är studium på grundval av andra människors erfarenhet, inte människor sådana som vi utan människor med högre intellekt, annars kan det inte vara någon skola. Om en skola är begränsad till vad vi själva vet, så är det ingen skola.

F. Är det inte tron, att det finns något bortom det vi vet, som får oss att söka detta okända?

S. Det finns mycket bortom, men vi måste förstå att vår möjlighet att veta, *verkligt* veta, är mycket begränsad under nuvarande förhållanden. Vi kan formulera problem, vi kan framlägga teorier, men vi kan inte finna svaren på dem, eller vi kan finna blott teoretiska svar, så att ett svar är lika gott som ett annat. Men vi kan hoppas och vänta oss att om vi kan förändra vårt medvetenhetstillstånd och fullända vårt inre maskineri, så kommer vi kanske att veta mera.

F. Står skolan för självinitiering?

S. Vad betyder "självinitiering"? Det är bara ett ord. Vad betyder det att initieras i kinesiska språket? Det betyder att lära sig det, att undervisas i det. Man kan inte lära sig kinesiska genom handpåläggning. Initiering är arbete. Tre personer kan vistas i samma skola. För den ene av dem kan det vara en skola på en nivå, för den andre på en annan nivå och för den tredje ingen skola alls. Det beror på hur djupt inne i den man är. Den högsta skolan kan vara på en mycket låg nivå. En och samma skola kan vara på olika nivåer allt efter de människor som ingår däri. Det krävs att man arbetar och minns sitt mål.

F. Om skolor är så viktiga, varför har de då inte större inflytande på världen?

S. Skolor kan verka endast genom människor, som intresserar sig för dem. De kan ingenting uträtta, om de omges av likgiltiga människor. Möjligheten för skolor att påverka livet betingas av den allmänna inställningen till skolor. För att kunna öva inflytande måste skolorna ha medlemmar, som är intresserade och villiga att lyda. Men detta måste komma underifrån, det kan inte frammanas av skolorna. Skolorna kan kasta ut B-inflytanden i världen, men om människorna inte är intresserade av dessa, kan skolorna ingenting göra åt det. Skolorna kan inte bruka våld.

F. Kan en skola förlora på att ge ut sin kunskap?

S. En skola kan förlora på många olika sätt. Vi kommer till den frågan längre fram. Det beror på vilka den ger kunskapen. Om den på det hela taget bara ger och inte får tillbaka något, kommer den förvisso att förlora på det. Om man har pengar och ger dem ifrån sig till alla, antingen de gjort sig förtjänta eller inte, kommer man förvisso att förlora sina pengar.

F. Ni sade att om vi vill ha en skola, så måste vi deltaga i byggandet av den. Hur kan vi göra det?

S. Ni måste komma ihåg att en skolas nivå beror på nivån hos de människor som utgör den. Om det inte finns tillräckligt många människor med ett magnetcentrum, så kan det inte bli någon skola. Men det är inte att bara komma till föreläsningar och godtaga det man får veta, som visar att man har ett magnetcentrum.

F. Vore det inte till hjälp för skolan, om man spred skolans ideer och språk bland människorna?

S. Man kan inte sprida ideerna i rätt form – detta är viktigt att förstå. Det vore mycket bra, om det ginge att göra, men det går inte. Orden skulle förbli desamma, men deras innebörd skulle förändras. Om det räckte med att sprida ideerna, varför skulle då skolor behövas? Språket kommer att sprida sig av sig självt, kanske rent av under vår livstid, men ideerna kommer att ingå i det allmänna idéförrådet i förvrängd form. Så till exempel kommer man inte att uppfatta skillnaden mellan det man “gör” och det som “händer”.

F. Vi talar om skolor och olika nivåer. Är det inte rätt förvirrande? Vad betyder “högre nivåer”?

S. Vad är det ni finner förvirrande i tanken om högre nivåer? Vi kan exempelvis fatta denna idé mycket enkelt med avseende på oss själva: Om vi använder alla våra mentala förmågor, kan vi tänka endast upp till en viss nivå. Men om vi kunde använda högre centra, till exempel högre känslcentrum, vilket redan det kräver nära nog fullständig själverinring, skulle vi förvisso kunna tänka helt annorlunda inom samma ämne och finna många fler samband mellan tingen än vi gör nu. Detta visar olika nivåer i tänkandet, och ibland får vi faktiskt glimtar av ett tänkande på högre nivå. Det är alltså möjligt för oss att äga ett visst material för iakttagelse, ty redan nu kan vi tänka annorlunda i samma ämne.

Och vad människor på olika nivåer angår, påträffar vi resultaten av arbete som utförts av människor, vilka uppenbarligen hört till högre plan; vi kan inte säga att vår erfarenhet av det vanliga livet är begränsad till resultaten av arbete som utförts av människor liknande oss själva. Tag till exempel Nya Testamentet, vidare en del konstverk, esoteriska skrifter, kristen litteratur och dylikt, som uppenbarligen inte kan härröra från vanliga människor. Att det

finns människor, som nått en högre grad av utveckling, är ingen inbillning, ingen hypotes, utan ett faktum. Jag förstår därför inte på vilket sätt denna tanke skulle vara förvirrande. Jag ser inte hur man skulle kunna tänka utan att godtaga detta faktum. Det är ett definitivt faktum att det finns människor inte bara på den nivå, där vi befinner oss, utan även på andra nivåer.

I detta hänseende kan man se mänskligheten såsom indelad i fyra koncentriska kretsar. De tre inre kallas de esoteriska, mesoteriska och exoteriska kretsarna. Den fjärde är den yttersta kretsen, där människor 1, 2 och 3 lever. Skolor fungerar såsom portar, genom vilka människor 4, vilka befinner sig mellan den yttersta och den exoteriska kretsen, kan passera. Människa 5 hör till den exoteriska kretsen, människa 6 till den mesoteriska och människa 7 till den esoteriska eller innersta kretsen. Den yttersta kretsen kallas även språkförbistringens krets, ty i den kretsen kan människorna inte förstå varandra. Förståelse är möjlig endast i de inre kretsarna.

Allt detta innebär att det finns grader. En människa, som lever i den yttersta kretsen, står under slumpens lag eller, om hennes väsen kommer till starkt uttryck, styres hennes liv mer av lagarna för hennes typ eller ödets lagar. Men när en människa börjar arbeta för att öka sin medvetenhet, har hon redan en riktning. Det betyder förändring, kanske inte skönjbar men likafullt förändring i kosmisk bemärkelse. Endast individens egna ansträngningar kan hjälpa honom att komma från den yttersta kretsen in i den exoteriska. Det som gäller för en människa i den yttersta kretsen gäller inte för en människa som börjat arbeta. Har hon börjat arbeta, står hon redan under andra lagar, eller, bättre uttryckt, andra lagar börjar påverka en människa som börjat arbeta. Varje krets lyder sina egna lagar.